

AGAFEM EL TORO PER LES BANYES! AUTODETERMI- NACIÓ!

La Marxa dels Vigatans
18.00-18.00 / Malla, Roda de Ter i altres poblacions. Sortida de colònies de vigatans i maulets cap a Vic.
18.45 / Santa Quèlia de Fluvià (iglesia de l'Ajuntament). Llocament de la flama dels Vigatans i Marxa dels Vigatans cap a Vic.
21.15 / Vic (monument a Bac de Roda). Arribada de la flama i del Penon dels Vigatans: Homentatge a Francesc Miró, Sac de Roda. Escena de toros. I sortida de la Marxa.
21.45 / Vic (iglesia del Bisbe Oliba). Arribada de la Marxa dels Vigatans. Càntic dels Comproes, Crema del Sac de Noua Flama. Eixat a la penona homentajada. Lectura del manifest.
22.15 / Vic (iglesia de la Catedral). Còrrer i cançons. Enterrament i desfilada de la terra. Actuació musical de Maulets i os.
www.marxadelsvigatans.cat

10.09.07 /

Marxa dels Vigatans 2007

marxa Moviment amb què una tropa, un seguici o conjunt de gent desfila en un cert ordre.

vigatans Per oposició a botifler, nom donat al Principat de Catalunya als partidaris de l'arxiduc Carles III d'Àustria durant la Guerra de Successió, per haver-se iniciat el moviment antiborbònic a la plana de Vic. Al País Valencià reberen el nom de maulets.

CRIDA

El 17 de maig de 1705 tingué lloc una reunió a la capella de Sant Sebastià, prop de Vic. Un grup de prohoms vigatans encetà la revolta contra el borbó Felip V d'Espanya.

302 anys després d'aquella fita i 300 anys després de la derrota a la Batalla d'Almansa, els vigatans del 2007 fem una crida perquè surtin de cada vila i ciutat dels Països Catalans columnes de vigatans i maulets per a unir-se a aquesta Marxa, que té lloc des de fa 4 anys a Vic -Osona-, la nit del 10 de setembre.

La Marxa dels Vigatans vol ser un acte de compromís amb la nostra història, cultura i país. Una marxa que enllaça el passat amb el present, i que s'obre al futur. Tot un poble que marxa cap a la llibertat.

ÍNDEX

<u>PRESENTACIÓ</u>	
<u>BREU</u>	2
<u>DETALLADA</u>	3
<u>PROGRAMA D'ACTES</u>	
<u>BREU</u>	4
<u>DETALLAT</u>	5
<u>COLUMNES I INSCRIPCIONS</u>	8
<u>PERSONATGES</u>	9
<u>RESSENYA HISTÒRICA</u>	10
<u>ROMANÇ A EN BAC DE RODA</u>	11
<u>MANIFEST</u>	12
<u>PARTICIPACIÓ I PRESÈNCIA A MITJANS</u>	13
<u>CRÈDITS</u>	15

PRESENTACIÓ

BREU

El proper **dilluns 10 de setembre la Marxa dels Vigatans** tornarà a caminar per diferents camins i pobles osonencs, fins a arribar, a les 9 del vespre, a Vic, on formaran part dels actes organitzats per la **Comissió Onze de Setembre Osona**.

Des del 2002, aquesta Comissió, formada per entitats i persones sota la coordinació de la Delegació d'Osona d'Òmnium Cultural, proposa per a la vigília de la Diada de Catalunya uns actes commemoratius que enllacen el passat amb el present, tot mirant cap al futur, perquè des del record de la desfeta del 1714 es vol conscienciar la gent de la necessitat -ara més que mai- de recuperar les llibertats nacionals. Aquest desig de llibertat sorgeix des d'un punt de vista unitari i amb la participació oberta a tots els col·lectius i generacions.

A la Marxa dels Vigatans hi apareixen una sèrie d'elements (entre ells, la persona homenatjada, que enguany serà la dinamitzadora del cant coral Enriqueta Anglada) que reflecteixen tots aquests aspectes i alguns fets històrics, com la Reunió dels Vigatans a Sant Sebastià (1705, durant la Guerra de Successió Espanyola) i les funestes conseqüències dels decrets de Nueva Planta (1716).

L'any passat s'encunyà per als actes la denominació **Marxa dels Vigatans**, que incloïa els dos conceptes claus dels actes: la marxa (de les columnes i la de torxes a Vic) i el record dels vigatans. (Vegeu les definicions de [portada](#).)

Com a **novetats**, enguany s'ha fet una crida a la participació de columnes de vigatans i maulets d'arreu dels Països Catalans (vegeu [portada](#)). En el transcurs dels actes es tindrà un record especial per al patriota pacifista Lluís M. Xirinacs. També s'introdueix un nou espai, la plaça de la Catedral, on s'hi farà l'apartat lúdic (gegants i castells, sopar i concert). A part d'aparèixer als mitjans osonencs, ja fa dies que es té presència als principals portals d'Internet dels Països Catalans, que dirigeixen a un nou web, que presenta tota la informació dels actes: www.marxadelsvigatans.cat

DETALLADA

El proper **dilluns 10 de setembre la Marxa dels Vigatans** tornarà a caminar per diferents camins i pobles osonencs, fins a arribar, a les 9 del vespre, a Vic. Enguany, després de la crida feta a finals de juliol, s'esperen més columnes que l'any passat. Les columnes es trobaran per a arribar juntes a la rambla de les Davallades, on formaran part dels actes previstos per la **Comissió Onze de Setembre Osona**.

Ja fa cinc anys que la Comissió convoca per als dies 10 i 11 de setembre (Diada de Catalunya) actes commemoratius, amb l'**objectiu** que el record de la desfeta del 1714 esdevingui conscienciació de la necessitat -ben actual- de recuperar les llibertats nacionals. Aquest desig de llibertat sorgeix des d'un punt de vista catalanista unitari i mitjançant la participació intergeneracional i oberta a tots els col·lectius.

Tenint en compte que la Diada se celebra la data en què Barcelona capitulà -després d'un setge de 14 mesos- davant els exèrcits borbònics francoespanyols, l'11 de setembre de 1714, **la Marxa dels Vigatans recorda** també la incorporació catalana al bàndol austriacista de la Guerra de Successió, gràcies a la Reunió dels Vigatans, que tingué lloc a l'ermita de Sant Sebastià (17 de maig de 1705), i també la fi de l'Estat català, amb la implantació del Decret

de Nueva Planta (1716), per part de Felip V. Per a reflectir tots aquests elements, l'any 2003 s'incorporà als actes la Marxa de Torxes, i al 2005, els Penons i la Flama dels Vigatans, símbols de la Reunió dels Vigatans.

Però a part de recordar aquests fets, la Marxa dels Vigatans significa també la voluntat emancipadora del poble català, a fi que les llibertats perdudes llavors es recuperin al més aviat possible mitjançant l'autodeterminació, dret reconegut a la Carta Fundacional de l'ONU (1945). Per això el lema d'enguany és «**Agafem el toro per les banyes! Autodeterminació!**», amb una imatge de contrast, on s'incorpora el brau, símbol de l'Espanya centralista. A part, el desig d'unitat de la societat civil en clau catalanista s'encarna amb els Personatges; enguany, la persona homenatjada serà la dinamitzadora del cant coral Enriqueta Anglada, mentre que la nouvinguda és una noia nord-americana.

Com a **novetats**, enguany s'ha fet una crida a la participació de columnes de vigatans i maulets d'arreu dels Països Catalans ([vegeu-la a la portada](#)). En el transcurs dels actes es tindrà un record especial per al patriota pacifista Lluís M. Xirinacs, un dels impulsors d'una altra marxa, la de la Llibertat, el 1976. Enguany també s'introdueix un nou espai, la plaça de la Catedral, on s'hi farà l'apartat lúdic (gegants i castells, sopar i concert). També s'ha fet un esforç per a fer saber els actes als principals portals d'Internet dels Països Catalans, que dirigiran a un nou web, amb tota la informació dels actes: www.marxadelsvigatans.cat

La denominació *Marxa dels Vigatans*

L'any passat s'encunyà per als actes la denominació **Marxa dels Vigatans**, que inclou els dos conceptes claus dels actes commemoratius: *marxa* i *vigatans*.

Marxa, perquè la tarda i vespre del dia 10 de setembre diferents **columnes** marxen a peu des de diferents poblacions cap a Vic. Una de les més representatives és la de Santa Eulàlia de Riuprimer, que duu la Flama dels Vigatans. A més, després de l'homenatge que es fa a Bac de Roda, a la rambla de les Davallades, s'inicia la Marxa de Torxes pel nucli antic de Vic. Sobretot a partir de la segona meitat del segle XX, la marxa s'ha convertit en un acte de manifestació de la voluntat popular.

Vigatans, en record d'aquests prohoms antiborbònics de la plana de Vic i voltants que el 17 de maig de 1705, signant poders per a dos emissaris, formalitzaren a l'ermita de Sant Sebastià la revolta catalana contra el govern absolutista de Felip V. És el fet conegut com a Acord o Reunió dels Vigatans. També es recorda especialment Bac de Roda, penjat a la forca de les Davallades, el 2 de novembre de 1713. ([Vegeu l'apartat RESSENYA HISTÒRICA.](#))

Orígens de la Comissió i dels actes

La Comissió Onze de Setembre Osona va sorgir el 2000 amb l'objectiu de fer ressò a Osona dels actes organitzats a Barcelona per la Comissió 11 de Setembre (www.11setembre.cat) i així apropar a tothom el sentit de la Diada de Catalunya. D'aquesta manera, fins al 2002 es s'organitzava un autocar a Barcelona, el dia 11. El mateix 2002, a més, ja es van coordinar actes a la comarca d'Osona.

El 2003, fruit d'un plantejament perquè els actes de Vic fossin més participatius, es pensà tot un cerimonial, amb uns Personatges, la Marxa de Torxes i la crema del Decret de Nueva Planta. Al 2005, coincidint amb els 300 anys del Pacte (o Reunió, tal com l'anomenem nosaltres) dels Vigatans, s'afegiren a l'atrezzo els Penons i la Flama dels Vigatans, i el Ball de l'Àliga. Des de llavors, s'ha conservat aquest format, incorporant cada any noves columnes.

BREU

18.00-19.00 h Malla, Roda de Ter i Folgueroles
Actes commemoratius i Marxa dels Vigatans cap a Vic

18.45 h Santa Eulàlia de Riuprimer · plaça de l'Ajuntament
Lliurament de la Flama dels Vigatans i Marxa dels Vigatans cap a Vic

21.00 h Vic · carrer de Jacint Verdaguer
Trobada de les columnes amb la Flama i els Penons dels Vigatans

21.15 h Vic · rambla de les Davallades (monument a Bac de Roda)
Arribada de la Flama i els Penons dels Vigatans. Homenatge a Francesc Macià, *Bac de Roda*.
Encesa de torxes i represa de la Marxa dels Vigatans

21.45 h Vic · plaça del Bisbe Oliba
Arribada de la Marxa dels Vigatans. Diàleg del Compromís. Crema del Decret de Nova Planta.
Tribut a la persona homenatjada (Enriqueta Anglada). Manifest. Himnes.

22.15 h Vic · plaça de la Catedral
Gegants i castells. Entrepans i begudes de la terra. Actuació musical de Xitxarel·los

DETALLAT

17.45 h Roda de Ter

Placeta de Cal Rei

· Ofrena floral al monument a Bac de Roda

Plaça Major

· Lectura del manifest

· Lectura del «Romanç a en Bac de Roda»

· Actuació dels Grallers de Roda de Ter

· Baixada de torxes fins al final del poble per a acompanyar la Columna Bac de Roda (18.15 h)

18.15 h Malla

Monument a Francesc Paracolls, davant l'església de Sant Vicenç de Malla

· Lectura dels fets de la detenció i execució de Francesc Paracolls

· Cant d'«Els Segadors», a càrrec dels Grallers de Malla

· Passejada i crida al poble. Sortida de l'Escamot Vigatà d'en Francesc Paracolls (18.30 h)

· Parada i matonada al Bar Els Estudis

· Represa de la marxa cap a Vic (19.15 h)

18.45 h Santa Eulàlia de Riuprimer

Plaça de la Rectoria

- Benvinguda, a càrrec del president del Consell de Joventut de Riuprimer, qui llegeix un fragment de la glossa «Los Vigatans», de Jacint Verdaguer.
- El rector llegeix una ressenya històrica sobre els fets dels vigatans.
- Cançó patriòtica, a càrrec dels Cantaires de Riuprimer.
- L'alcaldeessa llegeix el manifest de la Comissió Onze de Setembre Osona.

· Cerimònia de lliurament de la Flama dels Vigatans.

El president del Consell de Joventut de Riuprimer, lliura al cap de columna la Flama que va ser encesa a mitjan maig a l'ermita de Sant Sebastià, durant els actes commemoratius de la Reunió dels Vigatans. Des d'aleshores aquesta llàntia ha estat custodiada per famílies de Santa Eulàlia de Riuprimer com a gest de compromís amb el pensament dels vigatans.

- Cant d'«Els Segadors», a càrrec dels Cantaires de Riuprimer i el públic assistent.

Es convida a acompanyar la Columna de la Flama dels Vigatans, que emprèn la seva ruta cap a Vic (19.00 h). Tothom pot formar part d'aquesta columna. (Vegeu l'apartat [COLUMNES.](#))

21.00 h Vic · carrer de Jacint Verdaguer (davant del Cinema Vigatà)

Torxaires i Penons esperen les columnes. Entre aquests i els que duen les columnes hi ha onze penons, cadascun amb el nom d'un dels protagonistes de la Reunió de Sant Sebastià i del Tractat de Gènova:

Domènec Perera	Vic, Osona	Ambdues trobades
Josep Antoni Martí		Reunió Sant Sebastià
Antoni de Cortada	Manlleu, Osona	Reunió Sant Sebastià
Carles de Regàs Cavalleria		Reunió Sant Sebastià
Francesc Macià Ambert, <i>Bac de Roda</i>	St. Pere de Roda -avui, Roda de Ter (Osona)-	Reunió Sant Sebastià
Jaume Puig Beuló (<i>de Perafita</i>)	Pare i fills, de Perafita (Lluçanès)	Reunió Sant Sebastià
Antoni Puig Sorribes		Reunió Sant Sebastià
Francesc Puig Sorribes		Reunió Sant Sebastià
Josep Moragues i Mas	Sant Hilari Sacalm (Selva)	Reunió Sant Sebastià
Antoni de Peguera i Aimeric	Barcelona (Barcelonès)	Tractat de Gènova
Llorenç Tomàs i Costa	la Seu d'Urgell (Alt Urgell)	Reunió Sant Sebastià

Un cop han arribat -i després d'un breu descans i avituallament-, torxes, Penons i la Flama dels Vigatans es posen en formació i enfilen el seu camí cap al monument a Bac de Roda, precedits per quatre diables amb torxes i el tabaler Enric Bau, qui encapçalarà la comitiva.

21.15 h Vic · rambla de les Davallades (monument a Bac de Roda)

Així que arriba la comitiva dels **Penons i la Flama dels Vigatans**, el tabaler para de tocar. Els onze Penons se situen en formació davant de la placa-monument a Bac de Roda, deixant un espai rectangular lliure. Entremig dels Penons es col·loquen els torxaires i la resta de membres de la comitiva.

Davant de la taula d'ofrenes s'esperen els Personatges i el rapsoda. Cada personatge desprèn una simbologia, un significat:

PERSONATGE	SIGNIFICAT	NOM
La persona homenatjada	Les arrels, els referents i l'acció	Enriqueta Anglada
L'infant	La saba nova, la continuïtat i l'esperança	Anna Fabre Montañez
La persona nouvinguda	La incorporació a la causa, l'enriquiment cultural	Julianne Tidy (EUA)

· Lectura del «Romanç a en Bac de Roda»

Enguany serà el rapsode i poeta manlleuenc Jacint Sala qui llegirà aquest romanç, en la versió recollida per Jacint Verdguer.

· Dansa de l'Àliga (pendent de confirmació)

L'Àliga de Vic -de dos caps, en representació dels poders municipal i episcopal- va ser creada l'any 1998, i la seva dansa, presentada el juliol de 2002. Dansa en homenatge a **Francesc Macià, Bac de Roda**, i, per extensió, a tots els catalans morts per la llibertat de la nació.

Es reprèn el so del tabal, moment en què els Personatges fan l'ofrena floral a Bac de Roda.

· Encesa de torxes

La comitiva lliuren als Personatges la Flama dels Vigatans. Amb una espelma recullen el foc de la Flama i encenen la torxa de la persona nouvinguda, que encendrà les primeres torxes. El cornamusaire Ramon Redorta comença a

tocar, mentre les persones assistents a l'acte van encenent-se les torxes. Es podran comprar a 2,50 € en dues parades del carrer de Jacint Verdguer.

· Convit a la represa de la Marxa dels Vigatans

El president de la delegació d'Osona d'Òmnium Cultural, Jeroni Vinyet, fa un convit al públic perquè, amb silenci, s'afegeixi a la represa de la Marxa dels Vigatans, ara pels carrers de Vic.

El cornamusaire, el banderer i els Personatges encapçalen la Marxa, amb els Penons al darrere, i s'inicia el següent recorregut: plaça Major - carrer de la Ciutat - carrer de Sant Miquel dels Sants - carrer de la Ramada - plaça de la Catedral - plaça del Bisbe Oliba.

Entrant a la pl. de la Catedral, els Maulets lliuren feixets de llenya perquè la gent els dipositi al peveter que cremarà el Decret de Nova Planta, situat a l'escenari de la pl. del Bisbe Oliba.

Els Sagals d'Osona donen la benvinguda a la Marxa fent un passadís amb dos pilars.

21.45 h Vic · plaça del Bisbe Oliba

· Arribada de la Marxa dels Vigatans.

La capçalera de la Marxa puja a l'escenari, amb els Penons drets al capdamunt de les escales del Museu Episcopal. La gent que ha agafat un feixet de llenya el diposita al peveter.

· Lectura del Diàleg del Compromís

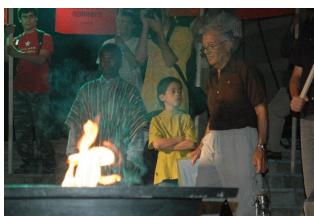
P. HOMENATJADA: -Avui, com ahir, greuges i injustícies...
INFANT: -Avui, com demà, treball i esperança.
P. HOMENATJADA: -Ja fa temps del feixuc pes d'aquesta llança...
INFANT: -...que fereix l'ànima del nostre poble.
P. HOMENATJADA: -La llibertat!... Vosaltres la viureu!
INFANT: -...perquè vosaltres vau imaginar-la.
P. HOMENATJADA: -Reconstruïm la memòria!
INFANT: -Construïm la llibertat!
P. HOMENATJADA: -I és que venim de molt lluny!...
INFANT: -...i anem lluny encara!

· El violoncel·lista Quico Pugès interpreta «El cant dels ocells».

· Lectura i crema del Decret de Nova Planta

La persona homenatjada llegeix alguns articles del Decret de Nova Planta i després el llença al peveter -ple dels feixets de llenya que hi ha deixat la gent- perquè la persona nouvinguda l'encengui.

En aquell moment, els Grallers de la Boira interpreten «La Muixeranga d'Algemesí», melodia valenciana que ha esdevingut homenatge als patriotes dels Països Catalans de tots els temps.

· Acte de tribut a la persona homenatjada

El representant d'Òmnium Cultural presenta la persona homenatjada, que s'ha significat per la defensa de la nostra cultura, drets nacionals i/o territori. La persona homenatjada fa un breu parlament. Després, la persona nouvinguda diu uns mots en què fa seva la nostra causa.

· Lectura del manifest de la Comissió Onze de Setembre Osona (vegeu-lo més endavant), a càrrec d'un seu representant.

· Cant dels himnes d'«Els Segadors» i «La Balanguera» Enguany, a càrrec de la Coral Canigó.

22.15-00.30 h Vic · plaça de la Catedral

· Gegants, castells, entrepans i begudes de la terra

Balla la Colla de Gegants del Carrer de la Riera i els de la Ciutat de Vic. Els Sagals d'Osona fan un pilar i venen entrepans (a 3 €) de botifarra i de formatge (serrat d'ovella). A part de refrescos, la Taverna dels Vigatans prioritza les begudes de la terra: suc de taronja natural, ratafia, herbes de Mallorca, aigua de València, pomada (ginet de Menorca amb llimona) i combinats amb cafè licor d'Alcoi. Mentrestant, sonarà música d'arreu dels Països Catalans.

· Actuació musical: Xitxarel·los

Són set components del Montserratí que donen una nova cara a les nostres cançons populars, transformant-les a ritmes d'ska, reggae, rock..., amb instruments tradicionals com l'acordió diatònic o la gralla. <http://www.pluralproduccions.com/xitxarelos.php>

Voleu fer una caminada vespertina diferent, vinculada amb personatges com Bac de Roda, Francesc Paracolls o la Reunió dels Vigatans? En surten d'aquestes poblacions, i fins a Vic:

Població	Nom columna	Hora actes	Durada marxa	Recorregut	Gent prev.
Roda de Ter	Bac de Roda	17.45 h	2,25 h	9 km. C. del Sòl del Pont i Bassa del Puig. El Cos. Ermita de Sant Jordi de Puigseslloses (avituallament). Pont d'en Bruguer (s. XIV).	25-30
Malla	Escamot Vigatà d'en Francesc Paracolls	18.15 h	1,50 h	5 km. Pel camí ral. Paret d'en Massana (s. XIX). Pla de Malla (batalla a la Guerra del Francès)	10-15
Santa Eulàlia de Riuprimer	Flama dels Vigatans	18.45 h	2 h	8 km. Pont del Ca. El Mitjà i La Vila. La Caseta Nova de l'Ermengol (avituallament). Sant Ramon. La Casa Nova del Nadal.	20-25
Folgueroles	Jacint Verdaguer	19.00 h	1,75 h	6 km. Pel camí ral. Era dels Penjats. Coll de Palou. Torre d'en Morgadès i font del Desmai. Pont d'en Bruguer (s. XIV).	<10
Sitges	La Fragata de Sitges				4

Par a veure els actes commemoratius que hi fan, vegeu l'apartat PROGRAMA DETALLAT.

L'autocar de tarda durà els inscrits a les poblacions d'on surten columnes. Ruta prevista, segons les inscripcions actuals (a 04.09.2007):

- 16.45 h Vic (estació d'autobusos)
- 17.05 h Roda de Ter (parada bus av. de la Diputació)
- 17.20 h Folgueroles (parada bus c. de la Font)
- 17.45 h Vic (estació d'autobusos)
- 18.00 h Malla (església de Sant Vicenç)
- 18.30 h Santa Eulàlia de Riuprimer (Ajuntament)
- 18.45 h Vic (estació d'autobusos)

A la nit, uns minibusos tornaran gent a les poblacions per a les quals s'hagin inscrit. Sortiran des de l'aparcament de la Casa Caritat (darrere el Cafè de l'Orfeó) cada hora: a les 11, a les 12 i a la 1 de la nit, hora en què s'haurà acabat el concert dels Xitxarel·los. Rutes previstes per als minibusos de nit, segons les inscripcions actuals (a 04.09.2007)

Ruta llevant: Vic - Roda de Ter - Folgueroles
 Ruta ponent: Vic - Santa Eulàlia de Riuprimer - Malla

Sou de Centelles però voldríeu anar als actes que organitzen a Roda de Ter i afegir-vos a la Columna d'en Bac de Roda fins a Vic? Doncs inscriviu-vos i mirarem d'incloure* la vostra població a les rutes dels autocars gratuïts.

* Tot dependrà dels horaris de l'autocar de tarda i de la gent que sigueu.

Inscripcions, fins al divendres 7 de setembre a les 12 del migdia
 938852244 o info@marxadelsvigatans.cat

LA PERSONA HOMENATJADA

Enriqueta Anglada d'Abadal

Nascuda al carrer de la Riera de Vic, al febrer del 36, l'Enriqueta fou la darrera filla de l'advocat i periodista Joan Anglada. De ben menuda ja prengué contacte amb la música, aprenent teoria i piano amb el mestre Segimon Claveria -avui centenari-, i continuà la seva formació amb cursos i seminaris. S'esplaiava cantant amb una colla d'amics, Els Entranyables, i -més seriosament- amb l'Escola Cantorum Universitària de Barcelona, mentre hi estudiava filologia germànica. Féu estades a diversos països germànics i neerlandesos, per a consolidar coneixements tant lingüístics com musicals. Amb l'obtenció, el 1962, del certificat de capacitació de la Junta Assessoradora per als Estudis de Català (JAEC), durant uns anys va ensenyar català a adults, via trameses de correu. Al 1975 obtingué el certificat de capacitació de la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans. Professionalment ha viscut de l'exercici de la docència filològica (anglès, alemany, llatí, grec...) a unes quantes escoles i instituts de la comarca, i esporàdicament ha traduït textos de l'alemany. Però ha estat la seva dinamització en l'àmbit coral, que l'ha feta coneguda a Osona i més enllà. Fou cofundadora de les corals Canigó (1963) i Cabirol (1965), amb Núria Albó i Maite Solà, respectivament. Al 1967, amb d'altres cinc corals, fundaren el Secretariat de Corals Infantils de Catalunya, on ha exercit diferents càrrecs. També fou membre de Joventuts Musicals. Amb Oriol Martorell -entre d'altres- promogué els Aplecs Corals Santa Cecília (1964-71), i als anys setanta formà part de l'equip directiu del Secretariat dels Orfeons de Catalunya. Amb les corals Canigó i Cabirol -les quals ha dirigit una trentena d'anys- ha participat a desenes d'actes culturals i trobades, tant al país com a la resta d'Europa. Ha tingut especial interès a divulgar cançons tradicionals catalanes poc conegudes. A més, ha traduït i adaptat al català cançons d'arreu del món, publicades en diversos cançoners, especialment als dos volums de *Les cançons del Cabirol*. Fins l'any passat, va ser 8 anys presidenta del Patronat d'Estudis Osonencs, i és sòcia de múltiples entitats culturals, tant d'àmbit comarcal i nacional. La llengua, la música i els viatges -llargs i curts, com ara les excursions per la comarca o a alta muntanya- han traçat el camí vital d'aquesta vigatana de cor.

L'INFANT

Anna Fabre Montañez

Hola! Sóc l'Anna i tinc 8 anys. Sóc molt carinyosa i un cul d'en Jaumet. Tot i que m'agrada molt riure, també tinc una mica de mal caràcter, quan m'enfado -sóc Àries. M'agrada que m'expliquin contes i històries dels meus avis. Sempre haig de fer una cosa o altra: anar amb bici, jugar al carrer o al parc, escriure... Per festa major m'agrada anar a veure els gegants i com s'enfilen els castellers, i per Sant Jordi, que em regalin un conte i, si pot ser, que me l'expliquin.

LA PERSONA NOUINGUDA

Julianne Tidy (EUA)

Nasqué el 1964 a Chicago (Illinois, EUA). A la universitat estudià matemàtiques. Treballà 15 anys en el ram de la música (*indie rock*), en vendes i màrqueting, i després 4 anys en diverses ONG i pimes, com a comptable. Arribà provinent d'Anglaterra, fa 3 anys. Després de 6 mesos vivint a Madrid sense tenir èxit en la recerca de treball, tingué notícia d'una feina en una oficina de Vic, on calia parlar anglès. No volia dependre de la seva llengua materna per a trobar feina, i com que volia viure a Catalunya, entengué que era imprescindible parlar català. El seu millor amic li digué que Vic era un lloc ideal per a aprendre el català. Llavors acceptà la feina, encara que no li agradava el sector, vinculat amb empreses que busquen petroli. (A Londres treballava en ONG, i féu manifestacions contra aquestes empreses!) Això sí: immediatament s'apuntà al Consorci per a la Normalització Lingüística, on està estudiant per a assolir el nivell C. Diu: «Mai en la meua vida he conegut gent tan agraïda per una cosa tan ordinària com aprendre l'idioma del país. El suport i ànims que he rebut d'amics, professores, parelles lingüístiques i fins i tot desconegudes ha sigut increïble. He viscut a molts llocs (Chicago, Detroit, Montreal, Londres, Madrid) i només aquí a Catalunya he vist un gran esforç per part dels nadius per a ajudar els estrangers aprendre l'idioma del país. M'encanta parlar el català!»

El 1700, l'ascens al tron hispànic del duc d'Anjou, com a Felip V, féu que França i Espanya estiguessin en mans de la casa Borbó. Això fou vist com una amenaça per Àustria, que amb Anglaterra, Holanda i d'altres estats favorables a l'altre pretendent, l'arxiduc d'Àustria Karl, crearen la Gran Aliança de l'Haia, i el 1701 declararen la guerra a Espanya i França: començà la Guerra de Successió Espanyola.

Entre 1701 i 1702, Felip V (IV de la Corona d'Aragó) va jurar les constitucions del Principat de Catalunya, però els conflictes amb el nou virrei (1703) Fernández de Velasco, juntament a un antic sentiment antifrancès i interessos mercantils favorables als aliats, feren créixer el posicionament austriacista, afavorit per un nucli de prohoms de l'interior del Principat, coneguts com a *vigatans*.

El 17 de maig de 1705 tingué lloc la Reunió dels Vigatans: el vicari general del Bisbat de Vic i rector de Santa Eulàlia de Riuprimer, el Dr. Llorenç Tomàs i Costa, convocà vuit vigatans a la capella de Sant Sebastià. Allà van signar poders perquè dos emissaris anessin a Gènova un mes més tard a pactar amb Anglaterra. Es facilitaria un desembarcament anglès a la costa, a canvi que Anglaterra defensés les constitucions «de la noble nació catalana» i subministrés tropes.

A l'agost, l'arxiduc d'Àustria Karl desembarcà a Altea (Marina Baixa) i després a Barcelona. Després de la presa de Montjuïc, entrà a Barcelona, on fou reconegut rei com a Carles III per les institucions del Principat de Catalunya. Al desembre ho fou per les del Regne de València. La revolta austriacista s'escampà ràpidament per tota la Corona d'Aragó. Francesc Macià i Ambert, *Bac de Roda*, comandà els miquelets vigatans fins al 1709, i Joan Baptista Basset, els valencians, coneguts com a *maulets*.

Però amb la derrota d'Almansa (25.04.1707), caigueren els regnes de València i Aragó, des d'on Felip V assetjà el Principat. Tot i així, es guanyà la batalla d'Almenar (27.07.1710). El 1711, però, Carles III marxà per a ser proclamat emperador a Àustria, i el juliol de 1713 la resta d'aliats signaren el Tractat d'Utrecht amb els Borbons. Malgrat les promeses de l'emperador Karl VI i de la corona anglesa, Catalunya es quedà sola. Amb Barcelona assetjada, els vigatans miraven de resistir, però Bac de Roda fou traït per un botifler, i executat a les Davallades de Vic (02.11.1713), ja en mans borbòniques. Barcelona caigué després de 14 mesos de setge, l'11 de setembre de 1714. I Mallorca, l'estiu de 1715.

La repressió propiciada amb el Decret de Nova Planta (1716) fou duríssima, amb múltiples execucions. Molts austriacistes s'exiliaren a Viena, on restaren al servei de Karl VI. Catalunya era assimilada «por derecho de conquista»; s'aboliren les lleis i les institucions, de manera que «se reduzcan a las leyes de Castilla»; es substituïren les universitats per la de Cervera, i s'instaurà el reial cadastre. El català fou bandejat de la vida pública. Només es preservà el dret civil. Significà la fi de l'Estat català.

Don Felipe, por la gracia de Dios rey de Castilla, de León, de Aragón, de las dos Sicilias, de Jerusalén, de Navarra, de Granada...

Artículo 1. Por decreto de 9 de Octubre próximo fui servido decir que, habiendo con la asistencia divina y justicia de mi causa pacificado enteramente mis Armas el Principado de Cataluña, tocaba a mi Soberanía establecer gobierno en él, y dar providencias para que sus moradores vivan en paz, quietud y abundancia. (...)

Artículo 4. Las causas de la Real Audiencia se substanciarán en lengua castellana. (...)

Artículo 34. Los Regidores no podrán juntarse sin asistencia del Corregidor o Bayles (o sigui, els alcaldes); y los gremios de artesanos y mercaderes, y cualesquiera otros, deberán, para juntarse, avisar al Corregidor o Bayles, para que asista o envíe Ministro suyo a la Junta, a fin de que se eviten discusiones y todo se trate con la quietud que es justo.

Artículo 37. Todos los demás oficios que había antes en el Principado, temporales, perpetuos, y todos los comunes, no expresados en este mi Real Decreto, quedan suprimidos y extintos; y lo que a ellos estaba encomendado, si fuere perteneciente a Justicia o Gobierno, correrá en adelante a cargo de la Audiencia; y si fuere perteneciente a Rentas y Hacienda, ha de quedar a cargo del Intendente y de persona o personas que yo disputase para ello.

Artículo 39. Por los inconvenientes que se han experimentado en los sometens, y juntas de gente armada, mando, que no haya tales sometens, ni otras juntas de gente armada, so pena de ser tratados como sediciosos los que concurriesen o interviesen.

Artículo 41. Las Regalías de fábricas de Monedas, y todas las demás llamadas mayores y menores, me quedan reservadas; y si alguna comunidad o persona particular tuviere alguna pretensión, se le hará justicia, oyendo a mis fiscales.

Ai, adéu, ciutat de Vic!
Bé et mereixes ser cremada:
n'has fet penjar un cavaller;
el més noble de la Plana.
Valga'm la Mare de Déu
i la Verge sobirana,
la Mare de Jesucrist,
la del Roser i la del Carme,
que per nom li diuen Bac
i al terme de Roda estava.
A deu hores de la nit
el destacament marxava
cap al mas del Colom Gros,
que prop de Roda es trobava.
Quan varen arribar allí,
tres cops a la porta daven:
-Està aquí, un cavaller?
Voluntaris el demanen.
-No és aquí, aquest cavaller,
que al Mas Nou de Roda estava.

Quan varen arribar al Mas,
a la porta ja trucaven:
-No està aquí, un cavaller?
Voluntaris el demanen.
-No és aquí, aquest cavaller,
que al Torrent té la posada.
Quan van arribar al Torrent,
a la porta ja trucaven:
-Digau que surti en Bac,
que el Vallfogona el demana.

-Déu vos guard, els meus amics,
benvinguts siau vosaltres.
-No ho som, no, ja els teus amics,
que contraris et som ara.
Quan en Bac va sentir això
tota la sang se li glaça.
-Jo sí que sóc ben perdut,
trist de mi penjat sóc ara.

Quan el varen tenir a baix
fortament l'agarrotaven
a la cua del cavall;
cap a Vic se l'emportaven.
Quan a Vic el van tenir
la sentència li dictaven.
-Aneu a avisar el domer,
el domer de Santa Clara,
que vingui a confessar en Bac
quan sigui al peu de l'escala.

-Aneu a avisar els fusters
i també els mestres de cases,
que vinguin a fer les forques
al cap de les Davallades.

Fa de resposta el domer
que el seu cor no li abastava.
Ja responen els fusters:
-No tenim bigues serrades.
Ja respon el general:
-Farem aterrar les cases;
espatlleu molts candelers,
també les llànties de plata.

Ja van avisar el domer,
domer de les Davallades,
que vingui a confessar en Bac,
que la vida se li acaba.
-Jo us demano, general,
que em doneu terra sagrada.
-No t'espantis, no, en Bac,
que bé te'n serà donada.

Una crida varen fer:
«Que tots els portals es tanquin!»
Quan els portals són tancats
el perdó ja n'arribava.
Quan al peu de la forca va ser,
treu una capsula de plata;
diu que la facin a mans
del pare Ramon del Carme.

-Ell era el meu confessor;
la tindrà per recordança.
Dues filles que té en Bac
als peus se li agenollaven.
-Filles meves, aixequen-les.
De Déu siau perdonades.
A mi no em reca morir
ni ser la mort afrontada,
sinó el tení-us de deixar
soles i desamparades.

Quan dalt la forca va ser
va dir-ne aquestes paraules:
«No em maten per ser traïdor,
ni tampoc per ser cap lladre,
sinó perquè he volgut dir
que visca sempre la pàtria!».
Valga'm la Mare de Déu
i la Verge sobirana,
la Mare de Jesucrist,
la del Roser i la del Carme.

Un any més ens reunim, amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, en la Marxa dels Vigatans, actes de commemoració popular promoguts per una societat civil que, amb voluntat transformadora, construeix lligams i complicitats per a treballar junts per a un futur millor per a aquest país.

Avui volem recordar uns fets que han marcat la història dels Països Catalans: la batalla d'Almansa. Aquest 2007 commemorem els 300 anys d'aquesta derrota militar que va provocar la supressió de les llibertats nacionals al nostre territori. L'aniversari de les pèrdues col·lectives ha de servir per exposar al món que tenim uns drets perduts per una derrota militar. Es tracta d'uns drets històrics, que no prescriuen, que són nostres i que seguirem reclamant sempre.

La nostra lluita té ben present els fets de fa 300 anys, però es perfila d'una manera diferent en aquest segle XXI. Sabem que el futur del nostre poble passa també per un món més globalitzat, més interrelacionat i més divers culturalment. Els ideals universals avançats que guien el món també són els nostres.

La nostra commemoració de l'Onze de Setembre té un caràcter festiu i popular, però també reivindicatiu. És per això que, en el marc de la Diada Nacional de Catalunya, exposem:

Primer. El poble català es troba en unes circumstàncies difícils. Per això, reclamem un acord nacional de les forces democràtiques i catalanistes perquè engeguin les polítiques necessàries per garantir el futur de la llengua i el reforç de la identitat.

Segon. La sobirania de Catalunya hauria de residir únicament en el seu poble i en les seves institucions. Per això, cal sumar esforços per reclamar el respecte al nostre Parlament i al dret democràtic a decidir lliurement el nostre futur.

Tercer. L'intent de tancament dels repetidors de TV3 al País Valencià representa un ferotge atac a la unitat de la llengua catalana, però també als drets humans més elementals, com la llibertat d'expressió. Que sàpiga tothom que continuarem lluitant des de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià per un espai comunicatiu compartit i per construir conjuntament un futur més just i més lliure.

RODA DE PREMSA 31.07.2007		
	Mitjà	Notícia
PREMSA	<i>El 9 Nou</i>	03.08.2007 Interior
	<i>Osona Comarca</i>	02.08.2007 Interior
TELEVISIÓ	<i>El 9 TV</i>	Sí
	<i>CCTV (TVO)</i>	Sí
RÀDIO	Ràdio Vic	?
INTERNET	<i>Vilaweb Vic</i>	www.vilaweb.cat/www/noticia?p_idcmp=2506186
	<i>Osona.com</i>	www.osona.com/index.php?seccio=noticies&accio=veure&id=3934
	<i>ElTer.net</i>	www.elter.net/noticies/10286
	<i>Tribuna.cat</i>	www.tribuna.cat/La_fotografia/Societat_Civil/La_comissio%F3_11_de_Setembre_Osona_vol_estendre_la_Marxa_dels_Vigatans_a_tot_Catalunya/

La Comissió Onze de Setembre busca suport per fer una 'Marxa dels vigatans' més ambiciosa

S'ha fixat un pressupost de 17.300 euros

Vic

Sara Blázquez
La Marxa dels Vigatans d'enguany promet ser més nombrosa que els darrers quatre anys. La Comissió Onze de Setembre Osona, l'entitat que la promou, ha fet una crida a la participació, i pretén fer-hi participar la resta del territori català. "A cada lloc hi havia un vigatà, un patriota dels que es van revoltar contra Felip V, i volem que cada columna por-

ti el nom del seu patriota", explica Jeroni Vinyet, president de la delegació d'Osona Òmnium Cultural. Fins al moment hi ha quatre columnes organitzades, però la comissió intentarà que se'n facin des de tot arreu.

El actes seguiran la línia de les altres edicions, però aquest any es preveu que hi hagi molta més gent. Una de les novetats és que la comissió està fent una gran tasca de difusió, tant en mitjans locals, com nacionals, i es

Jeroni Vinyet i Xevi Rovira durant la presentació de la nova 'Marxa dels Vigatans'

posaran anuncis publicitaris a mitjans escrits i digitals. És per això que el pressupost ha augmentat fins a 17.300 euros, superior als 12.000 euros de l'any passat. "El que s'ha aconseguit fins ara no és suficient", assegura Vinyet.

La columna principal, la de Santa Eulàlia de Riuprimer, sortirà de l'ermita de Sant Sebastià, i es farà un acte oficial a l'Ajuntament. Es farà una ofrena floral al monument de Llorenç Tomàs i després es rebrà la flama,

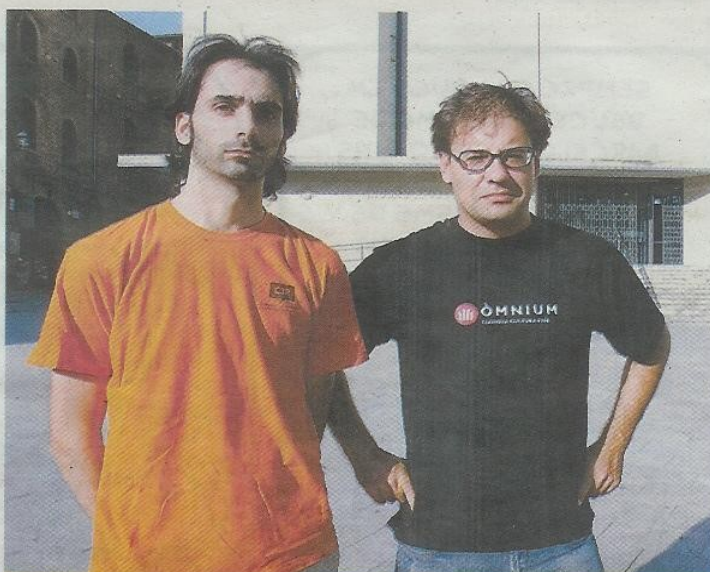
que haurà estat custodiada per diverses famílies de Santa Eulàlia. Una altra de les novetats és que "hi haurà un autobús perquè la gent pugui tornar a Santa Eulàlia", segons Xevi Rovira, regidor de Cultura del municipi.

El 9 Nou

Divendres, 3 d'agost de 2007

La Marxa dels Vigatans s'estén a tot el territori català

VIC | Redacció. La Comissió Onze de Setembre Osona va presentar dimarts els actes de la cinquena edició de la Marxa dels Vigatans, que tindrà lloc el 10 de setembre. Al llarg de la presentació la Comissió Onze de Setembre va fer una crida a la participació en els actes i com a novetat la Marxa es vol estendre a tot el territori català. Fins aquest moment, hi ha quatre columnes que hi participaran, que són la Flama dels Vigatans, de Santa Eulàlia de Riuprimer, l'Escamot Vigatà d'en Francesc Paracolls de Malla, la Bac de Roda, de les Masies de Roda i de Roda de Ter i La Fragata de Sitges.

La Comissió Onze de Setembre va presentar la Marxa dels Vigatans, dimarts. A. COSTA

Osona Comarca 02.08.2007 pàg. 8

ANUNCIS		
	Mitjà	Període i ubicació
INTERNET	<i>Vilaweb</i>	29.08-10.09 Bàner a portada www.vilaweb.cat
	<i>Raco Català</i>	28.08-10.09 Bàner a portada www.racocatala.cat
	<i>Grup Nació Digital</i>	29.08-10.09 Bàner a portada www.osona.com www.llusanas.com www.elripolles.info www.vallesoriental.com www.naciodigital.cat www.meteoclub.com
	<i>Vilaweb Vic</i>	29.08-10.09 Bàner a portada www.vilaweb.cat/vic
RÀDIO	<i>Ràdio Vic</i>	06 i 07.09 Falca de 30 segons
PREMSA	<i>El 9 Nou</i>	07.09 Anunci pàgina sencera a interior
	<i>Diari de Vic</i>	

RODA DE PREMSA 03.09.2007		
	Mitjà	Notícia
PREMSA	<i>El 9 Nou</i>	
	<i>Osona Comarca</i>	
TELEVISIÓ	<i>El 9 TV</i>	
	<i>CCTV (TVO)</i>	
RÀDIO	<i>Ràdio Vic</i>	
INTERNET	<i>Vilaweb Vic</i>	
	<i>Osona.com</i>	
	<i>ElTer.net</i>	

CRÒNIQUES				
	Mitjà	Prèvia	Assist.	Crònica
PREMSA	<i>El 9 Nou</i>			
	<i>Osona Comarca</i>			
	<i>Diari de Vic</i>			
	<i>Més Osona</i>			
TELEVISIÓ	<i>El 9 TV</i>			
	<i>CCTV (TVO)</i>			
	<i>Canal Taronja</i>			
RÀDIO	<i>Ràdio Vic</i>			
INTERNET	<i>Vilaweb.cat</i>			
	<i>Vilaweb Vic</i>			
	<i>Osona.com</i>			
	<i>DiarideManlleu.com</i>			
	<i>ElTer.net</i>			
	<i>MésOsona.cat</i>			

PARTICIPACIÓ 2007	Organització prèvia		10 de setembre		Avaluació / Crònica
	Nucli	Col·laboradors	Organitzadors	Assistents	Tots
Xifres actuals (previstes)					
Nombre d'ajuntaments	-	3 (5)	-	-	
Nombre de municipis representats per les entitats	2	3	(3)	(1)	(2)
Nombre d'entitats	2	15 (10)	(11)	(15)	(5)
Nombre de persones	10	5 (15)	(75)	(650)	(20)

Marxa dels Vigatans. Actes unitaris commemoratius de la Diada de Catalunya a Osona

Ho convoca:

Comissió Onze de Setembre Osona

info@marxadelsvigatans.cat · <http://www.marxadelsvigatans.cat>

938852244

Ho coordina:

Òmnium Cultural. Delegació d'Osona

Casa Galadies. Carrer de la Riera, 22, 3r B

08500 Vic (Osona)

osona@omnium.cat · <http://osona.omnium.cat>

938852244 (Jordi Bancells, administratiu)

669104346 (Jeroni Vinyet Panadès, president)

Hi participaran (per ordre de participació en els actes):

Entitats i institucions

Consell de Joventut de Riuprimer; Ajuntament i Parròquia de Santa Eulàlia de Riuprimer; Comissió Països Catalans; Grallers de Roda de Ter; ACTER; Grallers de Malla; Assemblea de Joves de Sitges; Òmnium Cultural; Agrupació de Sords de Vic i Comarca; Maulets; Sagals d'Osona; Grallers de la Boira; Coral Canigó; Geganters de la Ciutat de Vic; Colla de Gegants del Carrer de la Riera; Xitxarel·los

Persones

Les participants en les columnes de Malla, Santa Eulàlia de Riuprimer, Roda de Ter i Sitges; Jacint Sala; Enric Bau; Ramon Redorta; Quico Pugès.

Persona homenatjada: Enriqueta Anglada d'Abadal (938852704)

Infant (i banderer): Anna Fabre Montànez

Persona nouvinguda: Julianne Tidy (telèfon)

Edicions anteriors	2003	2004	2005	2006
La persona homenatjada	Ramon Torra	Armand Quintana	Joan Sunyol	Santi Berengueras
L'infant	Guillem Rius	Andrea Casadesús	Jasmina Masoliver	Biel Sardà
La persona nouvinguda	Elsa Morató	Jucimara Monteiro	Soufyan Buhhu	Ibrahim A. Sualah
Rapsode/a	Clara Boada	Enric Costa	Pilar Cabot	Víctor Pallàs
Grups musicals	La Tropa Skudella	Bitayna Mel i Mugró	Trepadella Pirat's Sound Sistema	Jaume Arnella Òwix

Agraïments:

Entitats i institucions

Ajuntaments de Roda de Ter; Casino de Vic; EspaiCat.

Persones

Jaume Fàbrega, gastrònom; Jaume Sobrequés, Ferran Lluís Toledano i Oriol Junqueras, historiadors.

Ho patrocina (a dimecres 05.09):

Ajuntament de Vic; Fundació Puig-Porret; Grup Nació Digital; Farines Ylla; Cistelleria Freixenet; MAFESA; Ajuntament de Santa Eulàlia de Riuprimer; Vilaweb Vic; Construccions PHROSA; Territori Web; Gràfiques Bassols; Bar Pròleg; Bar Cal Ton; Tintoreria Vilà; Consell de Joventut de Riuprimer; Muntanya de Llibres; Sardà Comunicació